

ESPECIAL REFORMA DE LES PENSIONS

Acord per a la reforma i l'enfortiment del sistema públic de pensions

Els principals valors de l'Acord sobre pensions són que **preserva el caràcter públic, de repartiment i solidari** del sistema de pensions enfront de la voluntat de desmuntar-lo i convertir-lo en un sistema que combinés la protecció pública amb els plans privats de capitalització. A més, **evita la retallada injustificada de drets**, com ara la generalització de la jubilació als 67 anys, al mateix temps que **garanteix la viabilitat futura** del sistema i el suficient nivell de cobertura, i recupera el diàleg social, la intervenció sindical en les decisions sobre pensions i el paper del Pacte de Toledo.

Des de CCOO sempre hem defensat la necessitat d'ajustaments periòdics del sistema de pensions per assegurar-ne la viabilitat i per garantir més i majors pensions durant més anys. Aquest acord **és equilibrat**, ja que augmenta la contributivitat però inclou mesures de compensació que impedeixin un impacte negatiu de la reforma sobre qui té més dificultats al mercat de treball i augmenta la solidaritat del sistema. Millora la protecció i intensifica la relació entre l'esforç de cotització i la pensió resultant, la qual cosa incentiva la cotització i desincentiva la planificació. **És coherent** perquè actua sobre els reptes del sistema (financers i demogràfics) des dels ingressos (millora de les bases de cotització dels règims especials, manteniment de cotitzacions i de

la jubilació parcial...) i des de la despesa (la fa més equitativa i lligada a la contributivitat).

Per analitzar l'Acord és necessari emmarcar-lo en el **context en què s'ha desenvolupat**: un entorn advers per la crisi econòmica i la necessitat de reducció del dèficit públic; amb desconfiança dels mercats internacionals sobre el deute espanyol i l'amenaça d'intervenció de la nostra economia; amb una política europea dirigida a la reducció dràstica de la despesa pública, sobretot en protecció social, que ha comportat l'enduriment de les condicions d'accés a la jubilació en països del nostre entorn.

El Govern espanyol ha utilitzat aquest context com a excusa per aplicar retallades injustes i injustificades de drets relacionats amb les pensions, sense tenir en compte que el sistema de pensions ha suportat millor que cap altre sistema l'impacte de la crisi i no genera dèficit, ja que s'autofinança amb cotitzacions socials. A més, també per aplicar mesures d'ajustament de la despesa que, entre d'altres, han consistit a congelar les pensions, reduir els salaris de les persones ocupades a les administracions públiques o la retirada d'estímul econòmic. I ara venia l'endarreriment de l'edat de jubilació i la reducció de la despesa en pensions.

El Govern va trencar les regles del joc de les reformes de pen-

sions. En primer lloc, va decidir unilateralment congelar les pensions i va anunciar l'endarreriment als 67 anys de la jubilació. En segon lloc, va determinar una data fixa per aprovar l'Avantprojecte de llei de reforma de les pensions, amb l'acord dels interlocutors socials o sense.

En aquest escenari, **l'estratègia sindical per recuperar el diàleg social** ha estat mantenir la mobilització sostinguda, amb l'anunci d'una nova vaga general en cas que el Govern actués al marge de la negociació amb els agents socials, i ampliar tant el contingut de l'Acord, més enllà de la reforma del sistema de pensions, com els implicats: organitzacions empresarials i partits polítics. La **capacitat de negociació i pressió** (mobilització si no hi ha negociació) i de **proposta** del sindicalisme confederal que representem CCOO i UGT ha forçat l'Acord.

La importància que la reforma es dugui a terme des de l'acord social rau en el fet que **es garanteix el paper dels treballadors i treballadores**, a través dels sindicats, en el Govern i el control de les pensions. Es dota la reforma de **legimitat social i política**, i es manté el model de reforma de les pensions, amb la validació del Pacte de Toledo i de la negociació amb els agents socials, cosa que evita que les pensions tornin a ser moneda de canvi polític o objecte de negoci de determinats lobbies econòmics. ■

editorial

Un pacte de gran abast

L'Acord social i econòmic que CCOO, UGT, CEOE i Govern vam signar el dia 2 de febrer és un pacte de gran abast. A més de fixar les bases per a la reforma del sistema públic de pensions, impulsa la nova regulació de les polítiques actives d'ocupació amb un pla de xoc per a l'ocupació de joves i persones aturades de llarga durada, així com una prestació econòmica de 400 € mensuals per a les persones aturades que hagin esgotat una prestació o un subsidi i no disposin de més ingressos. Gràcies a això, aquells que no tinguin càrregues familiars també podran accedir a l'ajut. Així mateix, s'inclou un acord bilateral entre patronal i sindicats sobre negociació col·lectiva que aposta pel manteniment dels convenis col·lectius i per la flexibilització pactada a les empreses amb la participació sindical i un compromís entre Govern i sindicats per recuperar el poder adquisitiu dels treballadors de les administracions públiques. S'obre, també, un espai de negociació per acordar mesures que impulsin el canvi de model productiu al nostre país. ■

ESPECIAL REFORMA DE LES PENSIONS

Contingut de l'Acord de pensions

Amb l'Acord **hem impedit les propostes del Govern** de reforma de pensions, que consistien, bàsicament, en una retallada lineal de despesa injusta i injustificada (taula 1)

Hem forçat unes mesures de reforma més

justes per millorar el sistema de pensions, mantenir la cobertura i les quanties mitjanes de les pensions, i assegurar la sostenibilitat futura actuant no només sobre la despesa sinó també sobre els ingressos i la planificació personal de

les pensions (aquelles persones que poden aconseguir millors pensions amb menys cotitzacions). L'entrada en vigor de la reforma serà **a partir de 2013** i no acabarà de desenvolupar-se totalment **fins a 2027**. ■

TAULA 1

Matèria	Proposta del Govern	Reforma acordada
Edat de jubilació	67 anys de manera general i obligatòria	Jubilació flexible entre els 61 i els 67 anys en funció dels anys cotitzats. Manteniment de la jubilació ordinària als 65 anys, o progressivament fins als 67 anys, segons els anys cotitzats. Avançament de l'edat de jubilació per a activitats penoses, tòxiques o perilloses. Mesures correctores per reduir l'impacte sobre dones i joves.
Jubilació anticipada	Supressió o limitació	Nou dret subjectiu (lliure decisió del treballador sense necessitat d'acomiadament) als 63 anys. Jubilació a partir dels 61 anys en cas de crisi.
Jubilació parcial	Limitació	Manteniment de les condicions d'accés. Cotització del 100% del rellevat i el rellevista.
Període de carència mínima (anys cotitzats) d'accés a la jubilació	17 anys mínims per accedir a la jubilació	Manteniment dels 15 anys mínims.
Període de carència mínima per tenir dret al 100% de la pensió de la jubilació	Ampliació gradual a 40 anys de cotització	37 anys, exigibles progressivament (fins a l'any 2027). 38 anys i mig per a qui es jubili amb 65 anys.
Període de càlcul de la pensió de jubilació	Tota la vida laboral	Ampliació gradual fins a 25 anys (fins a 2022).
Integració de llacunes de cotització (períodes sense cotitzacions)	No integrar llacunes, és a dir, comptabilitzar com a zero els mesos sense cotització	Integració de llacunes els 24 primers mesos al 100% de la base de cotització (BC) mínima i la resta al 50%. Opció de substituir la BC del càlcul per anteriors.
Sistema de pensions mixt (públic i privat)	Sistemes privats de pensions com a complement al sistema públic (proposta OCD) Reducció de la taxa de substitució (pensió respecte al darrer salari) (proposta FEDEA)	Manteniment del sistema de repartiment compatible amb sistemes privats complementaris però no substitutius. Continuïtat del sistema públic de pensions basat en els principis de contributivitat, solidaritat i elevats nivells de cobertura.

JUBILACIÓ FLEXIBLE

Es reforça el sistema de jubilació flexible, que combina jubilació anticipada amb incentius a l'endarreriment voluntari de la jubilació, perquè s'ha demostrat com a instrument útil per endarrerir l'edat real de jubilació (en gairebé un any el darrer decenni).

1. EDAT DE JUBILACIÓ

Es crea un sistema flexible amb accés a la jubilació entre els 61 i els 67 anys.

Es mantenen els **65 anys com a edat ordinària de jubilació** amb l'exigència d'un mínim de 38 anys i mig cotitzats (carrera laboral completa). Per a cotitzacions inferiors, l'edat de jubilació arribarà, de manera progressiva entre 2013 i 2027, fins als **67 anys** (taula 2).

L'edat de jubilació està determinada, en gran manera, per l'esforç previ de cotització.

Més del 72% dels jubilats del règim general tenen més de 35 anys cotitzats i gairebé el 57% tenen més de 37 anys.

Es podrà continuar accedint a la pensió de jubilació amb un **mínim de 15 anys** cotitzats, a partir de l'edat exigida per a cada any.

Aquesta mesura beneficia qui té carreres de cotització més curtes, especialment dones.

TAULA 2

Durant l'any	Edat de jubilació	
	Amb menys de 38 anys i mig cotitzats	Amb més de 38 anys i mig cotitzats
2013	65 anys i 1 mes	65 anys
2014	65 anys i 2 mesos	
2015	65 anys i 3 mesos	
2016	65 anys i 4 mesos	
2017	65 anys i 5 mesos	
2018	65 anys i 6 mesos	
2019	65 anys i 8 mesos	
2020	65 anys i 10 mesos	
2021	66 anys	
2022	66 anys i 2 mesos	
2023	66 anys i 4 mesos	
2024	66 anys i 6 mesos	
2025	66 anys i 8 mesos	
2026	66 anys i 10 mesos	
A partir de 2027	67 anys	

TAULA 3

Durant l'any	Període cotitzat
2013	35 anys i 3 mesos
2014	35 anys i 6 mesos
2015	35 anys i 9 mesos
2016	36 anys
2017	36 anys i 3 mesos
2018	36 anys i 6 mesos
2019	36 anys i 9 mesos
2020	37 anys
2021	37 anys i 3 mesos
2022	37 anys i 6 mesos
2023	37 anys i 9 mesos
2024	38 anys
2025 i 2026	38 anys i 3 mesos
A partir de 2027	38 anys i 6 mesos

L'exigència de **38 anys i mig cotitzats** per accedir a la jubilació als 65 anys es produirà de manera transitòria entre l'any 2013 i el 2027 (taula 3). ■

ESPECIAL REFORMA DE LES PENSIONS

2. COEFICIENTS REDUCTORS DE L'EDAT DE JUBILACIÓ

S'elaborarà un decret, de manera paral·lela a la tramitació parlamentària de la reforma legal, amb un primer catàleg de professions amb més condicions penoses, més perillositat, toxicitat i insalubritat, i una accidentalitat superior entre els treballadors de més edat, que gaudiran de coeficients de reducció de l'edat de jubilació.

Es reconeix la potestat dels sindicats i les organitzacions empresarials més representatives per iniciar el procediment d'inclusió de noves activitats i professions susceptibles de gaudir de coeficients reductors de l'edat. No serà una decisió unilateral de l'Administració. ■

3. MESURES CORRECTORES DE COTITZACIÓ PER A DONES I JOVES

L'objectiu és **limitar l'impacte negatiu** sobre carreres més curtes i irregulars, fet que pateixen especialment les dones i els joves.

Les **dones** que hagin interromput la seva vida laboral per **naixement o adopció** de fill podran avançar als 67 anys la jubilació en **9 mesos per fill**, amb un màxim de 2 anys, sempre que amb aquest increment de cotitzacions acreditin entre 37 i 38 anys i mig.

S'amplia de **2 a 3 anys** el període cotitzat per **excedència per cura de fills**.

Els **programes formatius**, d'FP o universitaris tindran la mateixa protecció que els contractes formatius, i els que els financin **hauran de cotitzar** en els mateixos termes.

S'elimina el requisit de cotització prèvia per poder subscriure un **conveni especial amb la Seguretat Social** en cas de **programes formatius o d'investigació**.

Es podran abonar les **cotitzacions** corresponents, per un únic cop i com a **màxim per 2 anys**, per a les situacions en què, actualment, hi

ha obligació de cotitzar i en els 4 anys anteriors a l'entrada en vigor de la reforma no hi havia aquesta obligació.

Reforça la solidaritat del sistema, ja que el major esforç contributiu queda equilibrat amb mesures correctores que eviten l'impacte negatiu sobre els col·lectius amb més precarietat laboral. ■

4. JUBILACIÓ ANTICIPADA

Es crea un nou **dret subjectiu**, de caràcter voluntari sense que sigui necessari l'acomiadament previ ni romandre 6 mesos com a demandant d'ocupació, a la jubilació anticipada a partir dels **63 anys** (taula 4).

En **situació de crisi**, es pot accedir a la jubilació anticipada a partir dels **61 anys** (taula 5).

S'ha aconseguit preservar la jubilació abans de l'edat legal, s'ha creat un nou dret que permet jubilar-se a partir dels 63 anys de

manera voluntària i es manté la jubilació als 61 anys en cas de crisi, en un context advers al manteniment de drets socials. ■

TAULA 4

Edat mínima de jubilació anticipada voluntària	Anys mínims cotitzats	Coefficient reductor per any d'anticipació
63 anys	33	7,5%

TAULA 5

Edat mínima de jubilació anticipada en situació de crisi	Anys mínims cotitzats	Coefficient reductor per any d'anticipació
61 anys	33	7,5%

5. JUBILACIÓ PARCIAL

Es mantenen els requisits d'accés a la jubilació parcial als **61 anys**.

S'amplia la **cotització, tant del rellevista com del rellevat, al 100%**, de manera progressiva en un període de 15 anys (de 2013 a 2027).

Es manté el dret a la jubilació parcial, eina per al manteniment d'ocupació, però excessivament costós per al sistema. L'obligació de cotització per al 100% reduirà l'impacte financer per al sistema de pensions. ■

6. INCENTIU A LA PROLONGACIÓ VOLUNTÀRIA DE LA VIDA LABORAL

Qui decideixi voluntàriament endarrerir la seva edat de jubilació més enllà dels 65 o 67 anys gau-

dirà de millors coeficients d'increment de la pensió en funció dels anys cotitzats (taula 6). ■

TAULA 6

Anys cotitzats	Coeficient increment pensió per any adicional de treball	Edat
menys de 25 anys	2%	a partir de 67 anys
entre 25 i 37 anys	2,75%	a partir de 67 anys
més de 38 anys i mig	4%	a partir de 65 anys
més de 37 anys		a partir de 67 anys

PERCENTATGE DE PENSÍO DE JUBILACIÓ

Sempre que es pugui accedir a la jubilació amb **65 anys**, perquè s'acrediten el nombre d'anys de cotització que fixa la taula 3, i que culminarà l'any 2027 amb 38 anys i mig, es tindrà dret a la jubilació íntegra, el **100%**.

Quan la jubilació es produeixi amb **38 anys i mig o menys anys cotitzats** i l'edat que correspongui segons la progressivitat establerta en la taula 2, es percebrà entre el **50%** de la base reguladora,

per **15 anys cotitzats** (carència mínima per accedir a la pensió), i el **100%** amb **37 anys** cotitzats. **L'escala de càlcul** del percentatge de pensió passarà de l'actual (increment d'un 2% per cada

any adicional entre els 15 i els 25 anys cotitzats, i increment d'un 3% per cada any adicional entre els 26 i els 35 anys) a la nova de manera progressiva entre 2013 i 2027 (taula 7). ■

TAULA 7

Durant els anys	Escala de càlcul per cada mes adicional	
2013 a 2019	del mes 1 al mes 163	0,21%
	del mes 164 al mes 246	0,19%
2020 a 2022	del mes 1 al mes 106	0,21%
	del mes 107 al mes 252	0,19%
2023 a 2026	del mes 1 al mes 49	0,21%
	del mes 50 al mes 258	0,19%
A partir 1-1-2027	del mes 1 al mes 248	0,19%
	a partir del mes 249	0,18%

ESPECIAL REFORMA DE LES PENSIONS

CÀLCUL DE LA PENSIÓ DE JUBILACIÓ

El període de càlcul se situarà en **25 anys**, de manera progressiva entre 2013 i 2022.

Durant el període transitori, els treballadors acomiadats **podran aplicar-se períodes de càlcul més amplis per evitar perjudicis** per la reducció de bases de cotització al final de la seva vida laboral (taula 8).

TAULA 8

Durant l'any	Temps computat
2013	192 mesos (16 anys)
2014	204 mesos (17 anys)
2015	216 mesos (18 anys)
2016	228 mesos (19 anys)
2017	240 mesos (20 anys)
2018	252 mesos (21 anys)
2019	264 mesos (22 anys)
2020	276 mesos (23 anys)
2021	288 mesos (24 anys)
2022	300 mesos (25 anys)

L'increment del període de càlcul tindrà efectes diferents en funció de l'evolució salarial de cada beneficiari i de la seva carrera professional.

Té un efecte neutre sobre qui té bases de cotització mínimes o màximes, o qui té salaris que evolucionen com la inflació.

Té un impacte positiu per a qui ha perdut la feina en la darrera etapa de la vida (amb acomiadament a partir dels 50 anys pot augmentar la pensió fins al 33% i amb reducció salarial en la darrera etapa laboral comporta un increment entorn de l'11%).

Suposarà una reducció de la pensió de qui té salaris que creixen per sobre de la inflació (si ho fan 2 punts per sobre de l'IPC, la pensió pot arribar a caure en un 8,8%). Evitarà la possible planificació de la pensió, ja que s'incrementa el període de càlcul.

Integració de llacunes de cotització

En cas que hi hagi llacunes de cotització (períodes sense acreditació de cotitzacions) dins del període de càlcul de la pensió, com indica la taula 9, **es podran integrar:**

TAULA 9

Període de llacunes	Quantia de la integració
Primers 24 mesos	100% base mínima de cotització
Mesos següents	50% base mínima de cotització

S'establiran fórmules perquè les cotitzacions dels 24 mesos anteriors als del còmput de la pensió puguin substituir bases del còmput.

La integració de llacunes evitarà la important pèrdua de la pensió final.

La possibilitat que s'incorporin fins a 24 bases de cotització anteriors i superiors a les in-

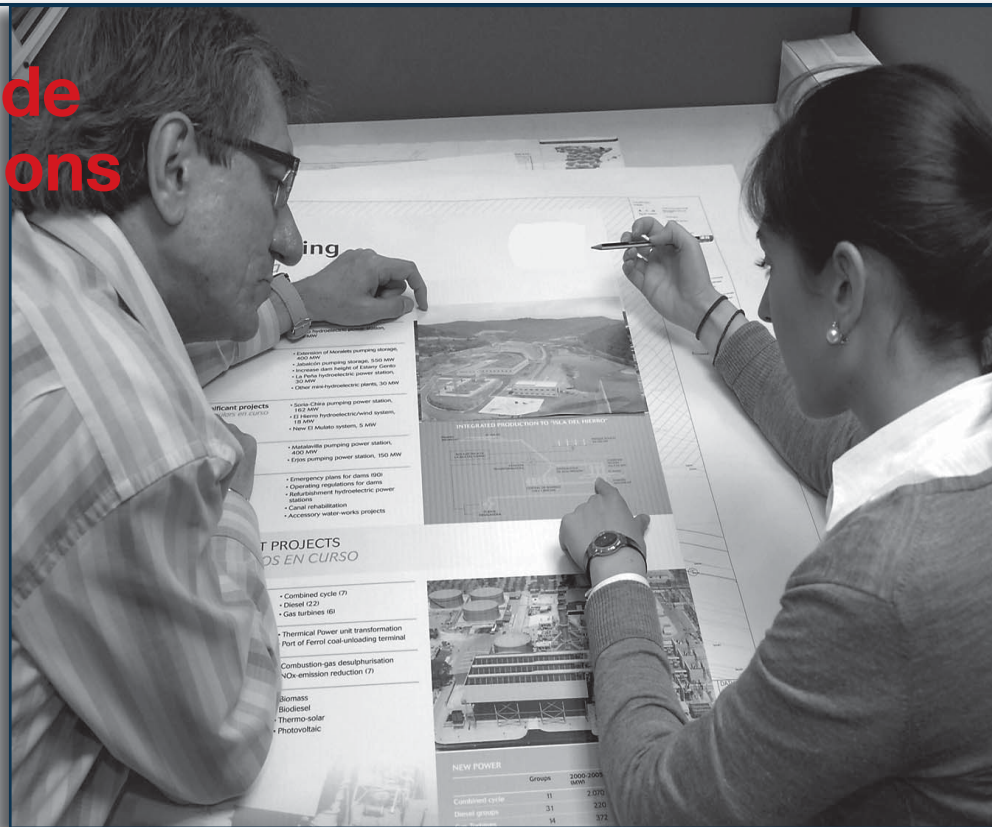
cludes en el període de càlcul pot millorar la pensió resultant de moltes persones expulsades del mercat de treball en la darrera etapa laboral.■

Altres aspectes de l'Acord de pensions

FACTOR DE SOSTENIBILITAT

A partir de 2027 es revisaran els paràmetres utilitzats per dissenyar la reforma: esperança de vida als 67 anys. Les revisions es faran cada 5 anys.

S'ha evitat la intenció del Govern que es modifiqués automàticament l'edat de jubilació. Caldrà analitzar cada cinc anys (tal com determinaven les recomanacions del Pacte de Toledo el 1995) la necessitat d'adaptar les mesures a l'evolució dels indicadors demogràfics i financers. ■

BASES MÀXIMES DE COTITZACIÓ

S'estudiarà relacionar les bases màximes de cotització i els salaris mitjans.

Un increment de les BC màximes, amb el consegüent augment de pensions màximes, suposarà un increment dels ingressos del sistema i incentivarà la contributivitat. ■

MÚTUES D'ACCIDENTS DE TREBALL I MALALTIES PROFESSIONALS

Es compromet a la millora de la gestió i de la participació a les mútues. ■

PENSIONS D'UNITATS ECONÒMIQUES UNIPERSONALS

Es milloraran les pensions mínimes dels pensionistes que viuen sols i tenen una edat avançada.

Tot i la voluntat de reduir la despesa en pensions, es garanteix la millora de les pensions més baixes del sistema. ■

RÈGIMS ESPECIALS

Integració dels treballadors per compte d'altri del règim especial agrari i de les empleades de la llar al règim general.

S'estudiarà acostar l'increment de les bases de cotització del règim especial de treballadors autònoms a les del règim general. ■

MANTENIMENT DEL SISTEMA DE COMPLEMENTS A MÍNIMS

Compromís de continuar amb el procés de separació definitiva de fonts de finançament.

El fet que els pressupostos generals de l'Estat abonin la totalitat dels complements a mínims de les pensions suposarà l'alliberament de més de 4.000 MEUR per al sistema de pensions. ■

ESPECIAL REFORMA DE LES PENSIONS

Taula comparativa de la jubilació a europa

En el quadre següent es pot comparar l'edat real a la qual s'accedeix de mitjana a la pensió de jubilació, l'edat legal de jubilació abans i després de les reformes de les pensions, per homes i dones, i la taxa de reposició (relació percentual entre el darrer salari i la pensió de jubilació) a diversos països europeus.

La tendència a la majoria dels països europeus és endarrerir l'edat legal de jubilació per acostar l'edat real a la legal. L'Acord de pensions a Espanya ha evitat la pretensió d'endarrerir l'edat de jubilació als 67 anys de manera general i

obligatòria. En canvi, ha establert un sistema de jubilació flexible que manté l'edat ordinària de jubilació en 65 anys i l'amplia fins als 67 en cas que no es puguin acreditar determinats anys cotitzats.

Espanya és el cinquè país amb la taxa de reposició més elevada, és a dir, les pensions suposen més del 80% del darrer salari. La Comissió Europea i determinats grups de pressió financers han recomanat insistentment la reducció de la proporció de salari que representa la pensió a tots els països de la Unió Europea. De nou, el

sindicalisme, amb l'Acord de pensions, ha evitat una mesura que hauria suposat, en primer lloc, una cobertura inferior de les nostres pensions; que, en segon lloc, hauria posat en perill el sistema espanyol de pensions de caràcter públic, solidari i de repartiment per forçar un sistema mixt públic i de capitalització privat, i que, finalment, hauria comportat una retallada de drets homogènia per a situacions heterogènies, ja que els salaris reposats són diferents (21.000 € anuals a Espanya i 42.000 € anuals a Alemanya, segons l'OCDE) i, per tant, la despesa per al sistema i la pensió resultant també són diversos.■

País	Edat de jubilació real	Edat de jubilació legal				Taxa de reposició %
		Actual		Després de la reforma		
		Homes	Dones	Homes	Dones	
Suècia	62,9	61 ¹	61 ¹	-	-	76,6
Finlàndia	59,5	63 ¹	63 ¹	-	-	66,5
Rep. Txeca	-	62	60 ³	-	62	79,2
Polònia	65,5	65	60	-	-	61,2
Eslovàquia	54,5	60	57 ³	-	-	56,4
Àustria	60,4	65	60	-	-	80,1
Romania	-	63	58	-	60	-
Grècia	60,9	65	60 ²	-	-	95,7
Itàlia	60,8	65	62	-	-	67,9
Espanya	63,1	65		65-67 ¹		81,2
Alemanya	61	65		67		43
Dinamarca	62,1	65		67		124
França	59,5	60		62		61,7
Portugal	63,7	65		-		63
Bèlgica	58,3	65	64	-		58,1
Holanda	61,3	65		67		93,4
Irlanda	64,9	65		68		68,4
Regne Unit	61,9	65	60	-		51

Font: Seguretat Social i OCDE

¹ En funció dels anys cotitzats.

² 60 anys per a les dones que es van incorporar al mercat de treball abans de 1993. Per a la resta de dones l'edat és 65 anys.

³ L'edat baixa en funció del nombre de fills o filles.